

# Statliga och kommunala insatser för ungas etablering. Vad fungerar?

Anders Forslund

Seminarium Dua 2021-12-21

# Bakgrund

- Två grupper av UVAS:
  - ungdomar som saknar arbete och som inte deltar i studier, men som står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete, ”arbetslösa”
  - unga som varken arbetar eller studerar och som inte heller aktivt försöker att ändra på detta, ”inaktiva”
- Mest kunskap om insatser för arbetslösa UVAS

# Effekter av politik: insatser för andra än arbetslösa

- Insatser för att få unga att fullfölja skolan
  - Ett stort antal möjliga insatser; viktigt att påverka men spretiga resultat (heterogen grupp, många typer av tänkbara interventioner)
  - Vi vet att mindre klasser fungerar; ”kompensatorisk finansiering” av skolan
- Unga med funktionsnedsättningar är kraftigt överrepresenterade bland (inaktiva och aktiva) Uvas
  - **IPS** (Individual Placement and Support) bidrar till bättre sysselsättningsrelaterade utfall för unga med svåra psykiska problem
  - Visst stöd för att **KBT** (Kognitiv beteendeterapi) för samma grupp kan vara ett effektivt komplement till mer arbetsmarknadsorienterade interventioner

# Insatser för arbetslösa Uvas

- Viss internationell evidens för att ungdomsprogram har positiva effekter på sysselsättning och inkomster
  - **Effekterna heterogena**
    - Programmens utformning och genomförande
    - Målgrupper
    - Ländernas inkomstnivåer; bäst effekter i låg- och medelinkomstländer
  - **Inga program eller kombinationer av program systematiskt bättre i höginkomstländer**
  - Bättre effekter när programmen riktas till ”**svaga grupper**”

# Insatser för arbetslösa Uvas (2)

- **Profilering och individuell uppföljning** förknippade med bättre resultat
- Program med **multipla interventioner** ser allmänt ut att ge bättre resultat, även om ingen enskild kombination alltid ger bättre effekter
- Inga systematiska skillnader i resultat mellan olika **typer av utförare** (offentliga, privata, civilsamhälle)

# Insatser för arbetslösa Uvas (3)

- Arbetsmarknadsutbildning (svensk och internationell forskning):
  - Blandade sysselsättningsresultat
  - Bättre resultat för lågutbildade
  - Program som inte leder till en examen bör vara högst 5–6 månader långa

# Insatser för arbetslösa Uvas (4)

- **Arbetsförmedling** oftast positiva resultat både på kort och lång sikt, medan **övervakning/kontroll** ger en kortsiktigt positiv sysselsättningseffekt men negativa långsiktiga effekter på arbetskraftsdeltagandet
- **Subventionerade anställningar** ger övervägande positiva effekter på sysselsättning, men oftast ingen eller en negativ effekt på övergång till studier
- Ingen studie finner positiva effekter för unga som deltagit i insatsen **tillfälliga offentliga jobb**
- Såväl subventionerade jobb som förmedlingsinsatser är förknippade med betydande **undanträngningseffekter**
- Blandade resultat för **aktiveringsprogram** för UVAS som var socialbidragstagare

# Insatser för arbetslösa Uvas (5)

- Svenska studier av ”ungdomsinsatser”
  - Ett antal svenska studier av ungdomsprogram: väsentligen inga långsiktiga effekter. Återspeglade oftast resultatet en **annonseringseffekt** som påskyndade att ungdomarna lämnade arbetslösheten och en **inlåsningsseffekt** under programdeltagandet
  - **Sänkta arbetsgivaravgifter** för ungdomar: fler sysselsatta och färre arbetslösa ungdomar. Varje skapat jobb medförde dock stora bortfall i skatteintäkter

# Kommunala insatser

- Stockholmsjobb (Mörk m.fl., 2021)
  - Ungdomsanställningar gav positivt resultat. Anställningar (oftast med subventioner) till ”ordinarie” jobb i Stockholms stad
- Ungdomsgarantin (Forslund & Skans, 2006)
  - Statliga program bättre än kommunala utom vad gällde övergång till reguljär utbildning